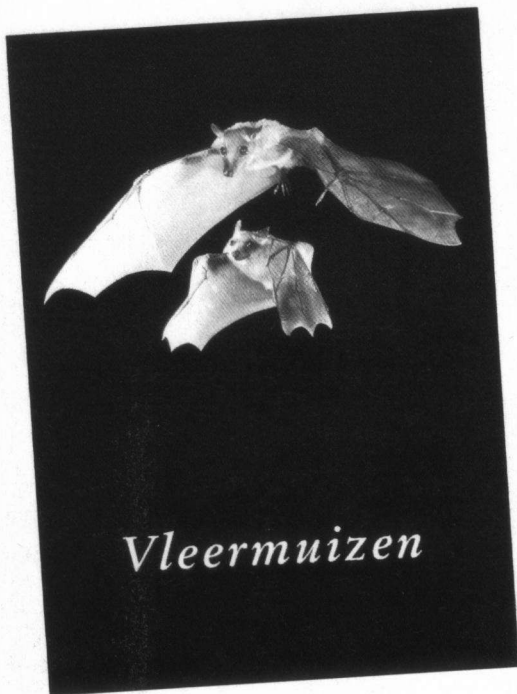

BOEK BESPREKING

Vleermuizen

Onder de beknopte titel *Vleermuizen* heeft een vijftal bekende Nederlandse vleermuisspecialisten een uitgebreid boek over deze diergroep geschreven. Het is vooral een boek voor het grote publiek. Begrijpelijk geschreven, ruim geïllustreerd en niet al te diepgravend wordt de orde van de vleermuizen in het zonnetje gezet. De schrijvers beginnen met de ontwikkeling van vliegende zoogdieren om vervolgens de biologie en de levenswijze van de hedendaagse soorten te bekijken. Niet alleen de inheemse insektenetende vleermuizen, maar ook allerlei tropische vruchteneters en bloedzuigers passeren de revue. Het eerste vleermuisonderzoek startte in Nederland

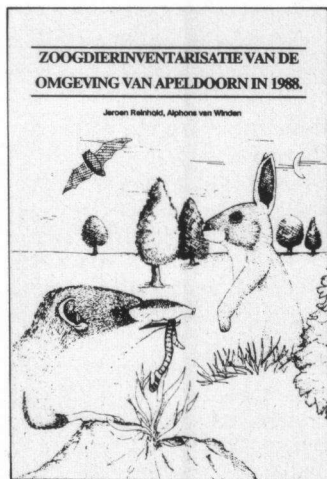
reeds in de jaren dertig. Met behulp van batdetectors heeft het vleermuisonderzoek de laatste jaren een hoge vlucht genomen. Echter, dit moderne onderzoek blijft in Vleermuizen nagenoeg onbesproken. Behalve biologische aspecten komt ook de cultuur aan bod. Vleermuizen zijn lang onbegrepen mysterieuze engers geweest. In het oude bijgeloof speelden ze een rol en ze werden soms als monsters afgebeeld. Oude illustraties, ook de wetenschappelijke, nemen een belangrijke plaats in dit boek in. Het geeft daardoor een uniek beeld van hoe de mensen tegenover vleermuizen stonden en hoe de ideeën over deze diergroep langzaam veranderden.

Voor wie weinig van vleermuizen weet, vormt Vleermui-

zen een goede basis. Echter, de doorgewinterde vleermuisliefhebber zal tevergeefs zoeken naar zaken als de verspreiding van inheemse soorten of hun onderlinge ecologische verschillen.

Reinier Akkermans

A.M. Voûte & C. Smeenk, 1991. *Vleermuizen*, Uitgeverij Waanders Zwolle. Prijs f 35,- (BF 640), paperback, 160 pagina's. In de boekhandel ISBN 90 6630 268 2.

Zoogdierinventarisatie omgeving Apeldoorn

In 1987 heeft de veldwerkgroep van de VZZ de zoogdieren in de omgeving van Apeldoorn geïnventariseerd. De nadruk lag daarbij op paleispark Het Loo, het landgoed Woudhuizen en de Wilpse uiterwaarden. De aandacht ging in de eerste plaats uit naar de vleermuizen (zomerkamp) en de kleine zoogdieren (najaarskamp). In totaal zijn 18 soorten waargenomen. Opmerkelijk is de waarneming van de bosvleermuis en de baardvleermuis. Behalve de inventarisatieresultaten geeft het rapport ook suggesties voor het beheer van de terreinen met het oog op de zoogdierfauna. Wie interesse heeft in het verslag van de inventarisatie kan dit bij de VZZ bestellen.

Reinier Akkermans

J. Reinhold, A. van Winden, 1991. Zoogdierinventarisatie van de omgeving van Apeldoorn in 1988. VZZ mededeling nr 5, rapport A4, 25 pagina's. Te bestellen door f7,50 over te maken op postgiro 2050298 ten name van Veldwerkgroep VZZ te Grootebroek onder vermelding van 'Apeldoorn 1988'.

De Veluwe Natuurlijk

Bij uitgeverij Schuijt en Co. verscheen een opmerkelijk boek over herkansing en eetherstel van de natuur op de Veluwe. Het werd geschreven door de begin dit jaar overleden zoöloog Harm van de Veen en kan worden gezien als zijn ecologisch testament. Harm van de Veen kreeg bekendheid toen de Gelderse Milieufederatie in 1975 een brochure van zijn hand publiceerde die dezelfde titel droeg als dit boek. In die brochure werd een krachtig pleidooi gehouden voor een meer op ecologische principes gebaseerd natuurbeheer en de herintroductie van grote grazers en uiteindelijk ook de wolf op de Veluwe. Het nu verschenen boek borduurt voort op dat thema, met dat verschil dat er zestien jaar onderzoek en ervaring aan is toegevoegd. Het gaat behalve over de Veluwe ook over andere grote wildparadijzen, over hoe de natuur is georganiseerd, wat natuurlijke harmonie eigenlijk is en over alle misverstanden en vooroordelen die daarover bij mensen bestaan. Het is bovendien prachtig geïllustreerd met foto's van Ruud Lardinois.

De boodschap van het boek is duidelijk: het hedendaagse natuur- en faunabeheer heeft met natuurlijke processen maar weinig te maken. Laat je die processen wel toe, dan ontstaat er een natuur die completer en duurzamer is en dus beter aan de doelstellingen van het natuurbeheer tegemoet komt. Dat er daarbij veel meer te zien en te genieten valt is een

belangrijk bijkomend onderdeel. De schrijver pleit opnieuw voor de herintroductie van een breed scala van planteneters en hun predatoren op de Veluwe en voor het beëindigen van de jacht als hobby.

Het boek is vlot geschreven en is zeer goed toegankelijk, ook voor de geïnteresseerde leek. Van harte aanbevolen en een must voor iedereen die beroepsmatig of in zijn vrije tijd iets met de Veluwe van doen heeft.

Jan Swart

Harm van de Veen & Ruud Lardinois, 1991. De Veluwe Natuurlijk. Uitgeverij Schuijt en Co. A4-formaat, veel illustraties, prijs f 49,50. In de boekhandel.

Via de wal en de sloot

De woordspeling in de titel geeft precies aan waar de video "Via de wal en de sloot" over gaat, namelijk verbindingswegen voor plant en dier. Het buitengebied van de Gelderse gemeente Ede omvat een groot stuk Veluwe. Das, vos, ree, wild zwijn lopen er rond. Uiteraard spelen ook hier de problemen van doorsnijding van hun leefgebieden. Het gemeentebestuur erkent dat en probeert er wat aan te doen. Men vroeg Luc Enting van Videolux om voornemens en reeds uitgevoerde beheersmaatregelen vast te leggen. In 13 minuten wordt het toch niet eenvoudige begrip ecologische infrastructuur uitgelegd en toegelicht. De produktie is ruim voorzien van aandoenlijke beelden waaronder jonge spelende vossen en jonge dassen. Helaas kon het promopraatje van een Edense wethouder niet ontbreken. Ondanks dit lokale aspect is de video ook in andere delen van Nederland goed te gebruiken voor bijvoorbeeld scholingen en trainingen. De video is onderdeel van de tentoonstelling "Pas op, Overstekend wild", nog tot 4 oktober te zien in het Milieu-educatie centrum

De Velduil, Proosdijweg 41, Ede, tel: 08380-20231.

Nicoline Elsink

De VHS video kost f 50. Te bestellen bij VideoLux Producties, Jan Vermeerstraat 3, 6717 SL Ede. Telefoon 08380-22687 (NL)

Zoogdierbescherming na 1992

Naar aanleiding van de recente aandacht in de media voor het verdwijnen van de Europese binnengrenzen heeft Victor van Cakenberghe in opdracht van het Vlaams Zoogdierkundig Overleg de publikatie 'Zoogdierbescherming na 1992' opgesteld. De auteur bespreekt de beschermingsstatus van de zoogdiersoorten in de landen van de Europese Gemeenschap. Speciale aandacht gaat uit naar de jacht, wetenschappelijk onderzoek, bontindustrie en Cites-regelingen. Daarnaast wordt gepoogd een inschatting te geven van de beschermingsstatus van de zoogdieren na het verdwijnen van de Europese binnengrenzen op 1 januari 1993.

Dirk Criel

V. van Cakenberghe, 1991. Zoogdierbescherming na 1992. Vlaams Zoogdierkundig Overleg, Leuven. A4-formaat, 28 pagina's, prijs 150 bfr. Bestellen bij de secretaris van het VZO: Johan Vandewalle, Grenstraat 133, 2950 Kapellen. 03-6641726 (B).